

MODEL ODPOWIEDZI I SCHEMAT OCENIANIA
Zestaw zadań z wiedzy o społeczeństwie

Nr zadania	Proponowana odpowiedź	Liczba punktów za rozwiązanie częściowe	Punktacja ogólna
1.	I. b II. c III. d IV. a V. c VI. a	1 1 1 1 1 1	0-6
2.	I. a)-F; b)-F; c)-P; d)-F; e)-F ; f)-F II. a)-P; b)-P; c)-P; d)-F; e)-P; f)-F III. a)-F; b)-P; c)-P; d)-F; e)-P; f)-P	2 pkt za sześć prawidłowych odpowiedzi, 1 pkt za trzy poprawne odpowiedzi. 2 pkt za sześć prawidłowych odpowiedzi, 1 pkt za trzy poprawne odpowiedzi. 2 pkt za sześć prawidłowych odpowiedzi, 1 pkt za trzy poprawne odpowiedzi.	0-6
3.	Wielka Brytania- B Polska-A Iran-D USA-C	2 pkt za cztery prawidłowe odpowiedzi, 1 pkt za trzy poprawne odpowiedzi.	0-2
4.	<u>np.</u> <u>za:</u> każdy obywatel bierze udział w sprawowaniu władzy, każdy ma poczucie wpływu na władzę, nie ma alienacji elit politycznych, <u>przeciw:</u> rządzą wszyscy choć nie są najmądrzejsi i najlepiej do tego przygotowani, ludzie mogą ulegać demagogom, długi proces podejmowania decyzji. <i>Należy uznać wszystkie prawidłowe odpowiedzi.</i>	Za każdy argument 1 pkt.	0-4
5.	a) – 3, b) – 5, c) – 2, d) - 1	2 pkt za cztery prawidłowe odpowiedzi, 1 pkt za trzy poprawne odpowiedzi.	0-2
6.	a) - 5, b) - 4, c) - 1, d) – 2	2 pkt za cztery prawidłowe odpowiedzi, 1 pkt za trzy poprawne odpowiedzi.	0-2
7.	a) - 1, b) - 2, c) - 5, d) - 3.	2 pkt za cztery prawidłowe odpowiedzi, 1 pkt. za trzy	0-2

		poprawne odpowiedzi.	
8.	a) – 3, b) – 1, c) – 5, d) - 2	2 pkt za cztery prawidłowe odpowiedzi, 1 pkt za trzy poprawne odpowiedzi.	0-2
9.	Funkcja prawna – Konstytucja jest podstawą prawa w Polsce, wszystkie ustawy muszą pozostawać z nią w zgodzie. Funkcja moralna – Konstytucja odzwierciedla pewien system wartości.	1 pkt za każdą prawidłową odpowiedź.	0-2
10.	a) powszechne – przysługują wszystkim ludziom, bez względu na czas i miejsce ich treść pozostaje taka sama, b) niezbywalne – nikt nie może się ich zrzec, ani przenieść na kogoś innego, c) nienaruszalne – ani państwo, ani żadna osoba nie może człowieka ich pozbawić, d) indywidualne – dotyczą jednostki, nie grup ludzi.	1 pkt za każdą prawidłową odpowiedź.	0-4
11.	a) wolność wypowiedzi b) Konwencja Praw Dziecka	1 pkt za każdą prawidłową odpowiedź.	0-2
12.	Państwo – organizacja polityczna społeczeństwa posiadająca suwerenną władzę, wytyczone terytorium, dysponująca aparatem przymusu. Związek zawodowy – organizacja zrzeszająca pracowników, stawiająca sobie za cel ochronę ich interesów. <i>Należy uznać każdą odpowiedź wyjaśniającą prawidłowo pojęcia.</i>	1 pkt za każdą prawidłową odpowiedź.	0-2
13.	a) układ z Schengen b) fundusze strukturalne c) rynek wewnętrzny d) prawo europejskie.	2 pkt za wszystkie poprawne odpowiedzi, 1 pkt za trzy prawidłowe odpowiedzi.	0-2
14.	Rozwój gospodarczy państwa, tradycje demokratyczne państwa, zmniejszenie dysproporcji w dochodach społeczeństwa, decentralizacja państwa, istnienie społeczeństwa obywatelskiego, pluralizm polityczny.	3 pkt za sześć prawidłowych odpowiedzi, 2 pkt za cztery, 1 pkt za dwie prawidłowe odpowiedzi.	0-3
15.	Obywatelskie nieposłuszeństwo – walka bez użycia przemocy, podjęcie zabronionych działań lub odmowa wykonywania nakazów władzy;		0-1

	<p>otwarte działania społeczne, negujące przemoc; łamanie obowiązujących przepisów i poddanie się konsekwencjom. Celem walki jest zmiana przepisu, nakazu lub zmiany w ustawie. Odnosi się do jakiejś koncepcji sprawiedliwości społecznej lub idei dobra wspólnego.</p> <p><i>Należy uznać każdą odpowiedź wyjaśniającą prawidłowo pojęcie.</i></p>		
16.	<p>a) preambuła, uroczysty wstęp do konstytucji.</p> <p>b) wartości: prawda, sprawiedliwość, dobro, piękno, równość, dobro wspólne, wolność, wdzięczność, współpraca, rzetelność, sprawność, odpowiedzialność, prawa człowieka, godność człowieka, solidarność z innymi, dialog społeczny, współdziałanie władz.</p> <p>c) tradycje: I i II Rzeczypospolita, walka opozycyjna lat 1945-1989, praca przodków i walka o niepodległość, chrześcijańskie dziedzictwo.</p>	1 pkt za każdą prawidłową odpowiedź.	0-3
17.	<p>Argumenty Marka Borowskiego:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Konstytucja zawiera dobrze opisane prawa obywatelskie, • Zaletą jest to, że uniemożliwia zwiększanie deficytu budżetowego przez Sejm i ograniczenie wielkości długu publicznego, • Zbyt mały udział w Radzie Polityki Pieniężnej członków zarządu banku centralnego, • Dobra preambuła-zawiera aksjologię. 	2 pkt za cztery argumenty, 1 pkt za trzy argumenty.	0-2
18.	<p>a) Czechy-najniższa; Słowacja-najwyższa</p> <p>b) w Czechach</p>	za odpowiedź a) -1 pkt za odpowiedź b) -1 pkt	0-2
19.	<p>Opinie-</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ale wtedy chwalono dzień przed zachodem słońca. • Porozumienie z Wielkiego Piątku nigdy nie zostało całkowicie wprowadzone w życie- uważa Sam Smyth, komentator „The Irish Independent”. 	1 pkt za dwie prawidłowo przyporządkowane opinie, 1 pkt za dwa prawidłowo przyporządkowane fakty.	0-2

	<ul style="list-style-type: none"> • I wątpliwe, by sytuacja zmieniła się zasadniczo po 26 listopada, kiedy odbędą się wybory do lokalnego parlamentu w Stormont. <p>Fakty-</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pokój w Irlandii Północnej trwa już pięć lat. • Tak przynajmniej twierdzą politycy, którzy w Wielki Piątek 1998 roku osiągnęli porozumienie, mające zakończyć ulsterską wojnę domową. <p><i>Następujące zdanie może zostać zakwalifikowane zarówno jako opinia(kontekst) jak i fakt:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Pokój w Irlandii Północnej trwa już pięć lat. 		
20.	<p>a. Sympatia: Amerykanie, Włosi, Francuzi, Anglicy; niechęć: Rumuni, Żydzi, Ukraińcy, Serbowie</p>	2 pkt za pełną odpowiedź; 1 pkt za pełną odpowiedź na jeden z dwóch członów pytania.	0-10
	b. Czesi, Litwini, Niemcy, Słowacy.	1 pkt za pełną odpowiedź.	
	c. Białorusini, Rosjanie, Ukraińcy.	1 pkt za pełną odpowiedź.	
	<p>d. 1) przynależność lub funkcjonowanie poza grupą państw wysoko rozwiniętych; 2) stereotypy; 3) doświadczenia historyczne; 4) główne kierunki polskiej polityki zagranicznej; 5) osobiste doświadczenia (kontakty z obywatelami poszczególnych krajów); 6) rozwój turystyki zagranicznej i związana z tym możliwość weryfikacji własnych poglądów.</p> <p><i>Należy uznać inne prawidłowe odpowiedzi.</i></p>	Po jednym punkcie za każdy prawidłowy czynnik- 0-6 pkt	

21.	<p>Rysunek A – wydarzenie polityczne-afery Rywina, komisja śledcza lub zjawisko społeczne- korupcja w społeczeństwie; ewentualnie pomysł na wprowadzenie nowego przedmiotu w szkole.</p> <p>Rysunek B- obowiązek płacenia podatków; inwigilowanie społeczeństwa (szarego obywatela) przez urząd skarbowy, wszechwładza urzędu skarbowego.</p> <p>Rysunek C- wybór M. Belki na premiera i związany z tym problem rozwiązania sejmu lub kreowanie premiera na osobę obdarzoną autorytetem społecznym.</p> <p><i>Należy uznać wszystkie prawidłowe odpowiedzi odzwierciedlające dane problemy społeczne i polityczne.</i></p>	<p>1 pkt za odpowiedź na pytanie nr 1 (prawidłowo zinterpretowany rysunek A i C),</p> <p>1 pkt za odpowiedź na pytanie nr 2 (prawidłowo zinterpretowany rysunek B).</p>	0-2
22.	<p>1. Eksplozja demograficzna.</p> <p>2. Przyczyny rozwoju (dwie spośród podanych):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Spadek śmiertelności • Postęp w dziedzinie ochrony zdrowia • Zwiększenie podaży żywności <p>Przyczyny hamujące:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Głód • Choroby cywilizacyjne (AIDS) 	<p>Za prawidłową odpowiedź na pytanie nr 1 - 1 pkt, za prawidłową odpowiedź na pytanie nr 2 – 2 pkt: po jednym punkcie za dwie prawidłowe przyczyny.</p>	0-3
23.	<p>Kryteria oceny listu:</p> <p>1. Przedstawienie ustroju demokratycznego</p> <p>2. Charakterystyka ustroju. Wskazanie wad i zalet uwzględniających argumenty:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kwestie społeczne - ekonomiczne - polityczne <p>3. Stopień perswazyjności wypowiedzi</p> <p>4. Zgodność wypowiedzi z sytuacją komunikacyjną, styl, ortografia</p>	<p>0-2 pkt</p> <p>0-3 pkt</p> <p>0-3 pkt</p> <p>0-3 pkt</p> <p>0-1 pkt</p> <p>0-2 pkt</p>	0-14
Razem 80 pkt			